

Anaximandros

Testimonia z edice J. Mansfeld, pokud nejsou v edici DK

Překlad a revize textu je jedním z výstupů předsokratovského semináře na Katedře filosofie a dějin přírodních věd PřF UK – Vojtěch Hladký, Zdeněk Kratochvíl, Radim Kočandrle – a je součástí projektu *Raná řecká filosofie a přírodověda*, GAČR 401/07/0516.

Fr. 8 Mansfeld = *Turba philosophorum* 110,11 (Sermo 1) Ruska

Oheň a voda jsou nepřátelé, mezi nimiž není žádná příbuznost, protože oheň je horký a suchý, zatímco voda chladná a vlhká.

ignis igitur et aqua sunt inimici, inter quos nulla est consanguinitas, eo quod ignis est calidus et siccus, aqua vero frigida et humida.

Fr. 9 Mansfeld = Aristotelés, *Physica* III,6; 207a19

Neboť uznávají vznešenost dokonce i toho bezmezna, protože všechno objímá a obsahuje v sobě veškerenstvo.

ἐπεὶ ἐντεῦθεν γε λαμβάνουσι τὴν σεμνότητα κατὰ τοῦ ἀπειροῦ, τὸ πάντα περιέχειν καὶ τὸ πᾶν ἐν ἑαυτῷ ἔχειν, διὰ τὸ ἔχειν τινὰ ὁμοιότητα τῷ ὅλῳ.

Fr. 11 Mansfeld = *Turba philosophorum* 109,18 Ruska

Říká, že počátkem všech věcí je jakási přirozenost, která trvá neustále, a všechno vytváří¹ a všemu vládne. A věru se zdá, že jednotlivé přirozenosti a jejich zrození a zániky jsou časy, které mají meze, k nimž přirozenosti dospívají, jak se ukazují a jak je poznáváme.

... ait omnium initium esse naturam quandam et eam esse perpetuam ac omnia coquentem. et quidem videtur naturas [eorum] eorumque nativitates et corruptiones esse tempora, quibus termini, ad quos pervenire videntur et noscuntur.

Fr. 19 Mansfeld = *Turba philosophorum* 109,20 Ruska

¹ Doslovně: pečce.

Říkám vám však, že hvězdy jsou ohnivé, a vzduch je obklopuje, a že kdyby nebylo vlhkosti a zhuštěnosti vzduchu, které oddělují oheň od živých bytostí, spálilo by Slunce všechno, co je.

doceo autem vos stellas esse igneas et aera ipsas continere et quid si eris humiditas et spissitudo non esset, quae solis flammam separet a creaturis, omnia subsistentia sol combureret.

Fr. 25 Mansfeld = *Turba philosophorum* 110,15 Ruska

Pohleďte všichni, jak se vanutí dějí z jemného výparu vzduchu. Když se teplo spojí s vlhkem, vyjde cosi jemného, a to se nutně stává větrem. (...) A stejně tak s bleskem: Když se teplo Slunce střetne s mrakem a roztrhne mrak, objeví se blesk.

et omnes inspicite quoniam spiritus ex tenui aeris vapore fiunt eo quo calore humori iuncto tenue quid exire quod ventus fiet necesse est. (...) sic et coruscatio: solis calore nubi eveniente et nubem confringente coruscatio apparet.

Eirénaios, *Adv. Haereses*, II,18,2 nebo II,14 (*Dox.* 1879, s. 171)

Anaximander autem hoc quod immensum est omnium initium subiecit seminaliter habens in semet ipso omnium genesin: ex quo immensos mundos constare ait...